គណៈមេធាវី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

THE BAR ASSOCIATION OF THE KINGDOM OF CAMBODIA

មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាល និងសុក្រឹតការវិជ្ជាជីវៈមេធាវី

CENTER FOR LAWYERS TRAINING AND LEGAL PROFESSIONAL IMPROVEMENT

សិក្ខាសាលាស្តីអំពី

Seminar on

BAR ASSOCIATION OF THE KINGDOM OF CAMBODIA RESEARCH & DOCUMENTATION CENTER

ភស្តុតាង

EVIDENCE

ថ្ងៃទី ១១-១៣ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៥

July 11-13, 2005

រៀបចំឡើងដោយៈ គណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និង សហព័ន្ធគណៈមេធាវីជប៉ុន

Organized by: The Bar Association of the Kingdom of Cambodia and Japan Federation of Bar Associations

ឧបត្ថម្ភដោយៈ អង្គការ JICA

Funded by JICA

MA SOKHEN

សមាព័ន្ធគណៈមេធាវីជប៉ុន និងគណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
គម្រោងបណ្តុះបណ្តាល

<u>អំពីភស្តុតាង</u>

(បទឧទ្ទេសនាម/ការពិភាក្សាគ្នាជាក្រុម)

ការបណ្តុះបណ្តាលដែលរៀបចំដោយសហព័ន្ធគណៈមេធាវីជប៉ុន

កាលបរិច្ឆេទ : ពីថ្ងៃច័ន្ទ ទី១១ ខែកក្កដា ដល់ ថ្ងៃពុធ ទី១៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៥

<u>ថ្ងៃច័ន្ទ ទី១១ ខែកក្កដា</u>

★ **<u>ពេលព្រឹក :</u>**

08:30 នាទី - 08:40 នាទី :	សុន្ទរកថាស្វាគមន៍
08:40 នាទី - 09:00 នាទី :	ការណែនាំអំពីវគ្គបណ្តុះបណ្តាល (លោក Koichi Shiga)
09:00 នាទី - 10:00 នាទី :	បទឧទ្ទេសនាម : ការកត់សំគាល់ជាទូទៅអំពីភស្តុតាង ។ តើភស្តុតាងគឺជាអ្វី? តើការទាមទារគឺជាអ្វី? ការពន្យល់អំពីការយល់ឃើញអំពីភស្តុតាង ។ តើការសាកសួរសាក្សីចំបង គឺជាអ្វី? តើការសាកសួរតប គឺជាអ្វី? របៀបប្រើកំណត់ហេតុនៃសំណុំរឿងក្តីនៅប្រទេសជប៉ុន? (លោក Kazuo Wada)
10:00 នាទី - 10:15 នាទី :	សំរាក
10:15 នាទី - 12:00 នាទី :	បទឧទ្ទេសនាម (បន្ត)
12:00 នាទី - 14:00 នាទី :	សំរាកអាហារថ្ងៃត្រង់

★ **<u>ពេលរសៀល :</u>**

14:00 នាទី - 15:30 នាទី :	បទឧទ្ទេសនាម : វិធីសាកសួរសាក្សីក្នុងតុលាការ ។ ឧទ្ទេសនាមអំពីរបៀបធ្វើការសាកសួរសាក្សី ដោយយោងទៅឧទាហរណ៍នានា (សំណួរនាំចម្លើយខុស, សំណួរនាំមុខ ។ល ។) (លោក Koichi Shiga)

15:30 នាទី - 15:45 នាទី :	សំរាក
15:45 នាទី - 17:00 នាទី :	បទឧទ្ទេសនាម និងកិច្ចពិភាក្សា

ថ្ងៃអង្គារ ទី១២ ខែកក្កដា

★ **ពេលព្រឹក :**

08:30 នាទី - 10:00 នាទី :	បទឧទ្ទេសនាម : តើពាក្យ "ការទទួលស្គាល់អង្គហេតុ", "ការស៊ើបសួរអំពីអង្គហេតុ (ក្នុងនាម ជាមេធាវី)" មានន័យយ៉ាងណាដែរ? ការរកអង្គហេតុ (ជាពិសេស នៅតុលាការ) (លោក Hiroshi Matsushima)
10:00 នាទី - 10:15 នាទី :	សំរាក
10:15 នាទី - 12:00 នាទី :	បទឧទ្ទេសនាម (បន្ត)
12:00 នាទី - 14:00 នាទី :	សំរាកអាហារថ្ងៃត្រង់

★ **ពេលរសៀល :**

14:00 នាទី - 15:30 នាទី :	បទឧទ្ទេសនាម : ភស្តុតាងដើម្បីបញ្ជាក់ចំពោះអង្គហេតុ។ ភស្តុតាងផ្ទាល់/ភស្តុតាងប្រយោល/ភស្តុតាងបន្ថែម។ ភស្តុតាងជាឯកសារ និងសាក្សី។ តំលៃនៃភស្តុតាង/ភាពច្បាស់លាស់
15:30 នាទី - 15:45 នាទី :	សំរាក
15:45 នាទី - 17:00 នាទី :	កិច្ចពិភាក្សា

ថ្ងៃពុធ ទី១៣ ខែកក្កដា

★ **ពេលព្រឹក :**

08:30 នាទី - 10:00 នាទី :	បទឧទ្ទេសនាម : មធ្យោបាយប្រមូលភស្តុតាង មុនពេលដាក់ពាក្យបណ្តឹង។ មធ្យោបាយប្រមូលភស្តុតាងក្រោយពេលដាក់ពាក្យបណ្តឹង (លោក Koichi Shiga)
10:00 នាទី - 10:15 នាទី :	សំរាក
10:15 នាទី - 12:00 នាទី :	បទឧទ្ទេសនាម : (បន្ត)
12:00 នាទី - 14:00 នាទី :	សំរាក អាហារថ្ងៃត្រង់

★ <u>ពេលរសៀល :</u>

14:00 នាទី - 15:30 នាទី : សំណួរ និង ចម្លើយ

15:30 នាទី - 15:45 នាទី : សំរាក

15:45 នាទី - 16:45 នាទី : សំនួរ និង ចម្លើយ (បន្ត)

16:45 នាទី - 16:55 នាទី : ការវាយតម្លៃចុងក្រោយ (លោក Hiroshi Matsushima)

16:55 នាទី - 17:00 នាទី : សុន្ទរកថា បិទវគ្គ

BAR ASSOCIATION OF THE
KINGDOM OF CAMBODIA
RESEARCH & DOCUMENTATION CENTER

1 សារៈសំខាន់នៃការធ្វើសកម្មភាពបញ្ជាក់ភស្តុតាង ក្នុងកិច្ចការពារក្តីរដ្ឋប្បវេណី

① សកម្មភាពបញ្ជាក់ភស្តុតាងក្នុងកិច្ចការពារក្តីរដ្ឋប្បវេណី

សកម្មភាពប្រមូលភស្តុតាង + ការពន្យល់បញ្ចុះបញ្ចូលដោយផ្អែក ទៅលើភស្តុតាងដែលប្រមូលបាន

1 សារៈសំខាន់នៃការធ្វើសកម្មភាពបញ្ជាក់ភស្តុតាង ក្នុងកិច្ចការពារក្តីរដ្ឋប្បវេណី

② កិច្ចការក្រៅរឿងក្តី និងសកម្មភាពបញ្ជាក់ភស្តុតាង

មិនត្រឹមតែមានប្រយោជន៍សំរាប់បណ្តឹងប៉ុណ្ណោះទេ គឺមានប្រយោជន៍ សំរាប់ពន្យល់បញ្ចុះបញ្ចូលភាគីម្ខាងទៀត

1 សារៈសំខាន់នៃការធ្វើសកម្មភាពបញ្ជាក់ភស្តុតាង ក្នុងកិច្ចការពារក្ដីរដ្ឋប្បវេណី

③ សកម្មភាពបញ្ជាក់ភស្តុតាងក្នុងបណ្ដឹង

i បញ្ហាដែលមានក្នុងការបញ្ជាក់ភស្តុតាង

ii បច្ចេកទេសបញ្ជាក់ភស្តុតាង

iii សកម្មភាពពន្យល់បញ្ចុះបញ្ចូល

iv គោលគំនិតទាំងអស់នៃការទាញហេតុផល

1 សារៈសំខាន់នៃការធ្វើសកម្មភាពបញ្ជាក់ភស្តុតាង ក្នុងកិច្ចការពារក្ដីរដ្ឋប្បវេណី

④ ចំណុចដែលត្រូវប្រយ័ត្ននៃសកម្មភាពបញ្ជាក់ភស្តុតាងក្នុងកិច្ចការពាររឿងក្ដីរដ្ឋប្បវេណី

i ទស្សនៈនៃការទទួលខុសត្រូវក្នុងការបញ្ជាក់ភស្តុតាង

ii សាធនភាពរបស់អ្នកមកពឹងពាក់

2 បញ្ហាដែលត្រូវដោះស្រាយក្នុងការបញ្ជាក់ភស្តុតាង នៃរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី

① កម្មវត្ថុនៃការបញ្ជាក់ភស្តុតាង

បញ្ញត្តិច្បាប់, រូបមន្តនៃបទពិសោធន៍, អង្គហេតុ

2 បញ្ហាដែលត្រូវដោះស្រាយក្នុងការបញ្ជាក់ភស្តុតាង នៃរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី

② អង្គហេតុដែលជាបញ្ហាត្រូវបញ្ជាក់ភស្តុតាង

ការកំណត់នូវកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹង

↓

ការក្តាប់នូវអង្គហេតុដែលជាល័ក្ខខ័ណ្ឌ

↓

ការក្តាប់នូវអង្គហេតុប្រយោលដែលសំខាន់ៗ

2 បញ្ហាដែលត្រូវដោះស្រាយក្នុងការបញ្ជាក់ភស្តុតាង នៃរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី

③ ការធ្វើគំរោងសំរាប់បញ្ជាក់ភស្តុតាង

i បញ្ហាដែលត្រូវដោះស្រាយចុងក្រោយបំផុត (អង្គហេតុដែលជាល័ក្ខខ័ណ្ឌ)

ii បញ្ហាដែលត្រូវដោះស្រាយដំបូង (អង្គហេតុប្រយោលសំខាន់ៗ)

iii ដើម្បីធ្វើគំរោងបញ្ជាក់ភស្តុតាងឱ្យបានពេញលេញ

3 សកម្មភាពបញ្ជាក់ភស្តុតាងនៅក្នុងរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី

① ការបញ្ជាក់ភស្តុតាងចំបង និងការបញ្ជាក់ភស្តុតាងតប

3 សកម្មភាពបញ្ជាក់ភស្តុតាងនៅក្នុងរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី

② ការបញ្ជាក់ដោយអង្គហេតុប្រយោល

3 សកម្មភាពបញ្ជាក់ភស្តុតាងនៅក្នុងរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី

③ ការសន្និដ្ឋានសាកម្តង

3 សកម្មភាពបញ្ជាក់ភស្តុតាងនៅក្នុងរឿងក្ដីរដ្ឋប្បវេណី

④ ការបញ្ជាក់ភស្តុតាងតបដោយប្រយោល

4 ភាពចាំបាច់នៃការទាញហេតុផលសំរាប់បញ្ជាក់ភស្តុតាង

បច្ចេកទេសសាកសួរភោគី ឬសាក្សីក្នុងរឿងក្ដីរដ្ឋប្បវេណី

I រឿងក្ដីរដ្ឋប្បវេណី និងការសាកសួរសាក្សី

1 គោលបំណងនៃការសាកសួរសាក្សី

I រឿងក្ដីរដ្ឋប្បវេណី និងការសាកសួរសាក្សី

2 សាក្សីក្នុងរឿងក្ដីរដ្ឋប្បវេណី

II ការត្រៀមមុននឹងសាកសួរសាក្សី

1 ការជ្រើសរើសសាក្សី

II ការត្រៀមមុននឹងសាកសួរសាក្សី

2 សកម្មភាពមូលដ្ឋានសំរាប់សួរសាក្សី

II ការត្រៀមមុននឹងសាកសួរសាក្សី

3 ការធ្វើឯកសារសំរាប់កាន់ខ្លួនឯង

II ការត្រៀមមុននឹងសាកសួរសាក្សី

4 ការសម្ភាសន៍នឹងអ្នកដែលនឹងឡើងធ្វើសាក្សី

(1) ការសួរអំពីអង្គហេតុ

(2) ការជួបនិយាយគ្នាមុនកាលបរិច្ឆេទ

(3) ចំណុចដែលត្រូវប្រយ័ត្ន ក្នុងករណីដែលជួបសម្ភាសន៍ជាមុននឹងសាក្សីដែលជាអ្នកជំនាញការ

(4) ការផ្តល់យោបល់ចំពោះសាក្សី

III ភាពជាក់ស្តែងនៃការសាកសួរម្តងម្នាក់

1 ចំណុចទូទៅដែលត្រូវប្រយ័ត្នពេលសាកសួរសាក្សី

III ភាពជាក់ស្តែងនៃការសាកសួរម្តងម្នាក់

2 សុភាវធមិក្នុងសាលសវនាការ

III ភាពជាក់ស្តែងនៃការសាកសួរម្តងម្នាក់

3 ការសាកសួរចំបង

III ភាពជាក់ស្តែងនៃការសាកសួរម្តងម្នាក់

4 ការសាកសួរតប

(1) គោលបំណង

(2) វិសាលភាពនៃការសាកសួរ

(3) ការត្រៀមជាមុន

(4) វិធីសាកសួរ

(5) ឥរិយាបថពេលសាកសួរ

III ភាពជាក់ស្តែងនៃការសាកសួរម្តងម្នាក់

5 ការសាកសួរចំបងម្តងទៀត

III ភាពជាក់ស្តែងនៃការសាកសួរម្តងម្នាក់

6 សំណួរដែលត្រូវហាមឃាត់ជាគោលការណ៍

(1) សំណួរដែលមើលងាយ ឬធ្វើឱ្យច្របូកច្របល់ដល់សាក្សី

(2) សំណួរនាំមុខ

(3) សំណួរនាំចូលផ្លូវខុស

(4) សំណួរច្រំដែល

(5) សំណួរដែលគ្មានទំនាក់ទំនងនឹងចំណុចវិវាទ

(6) សំណួរដែលទាមទារឱ្យថ្លែងយោបល់របស់សាក្សីផ្ទាល់ខ្លួន

(7) សំណួរដែលទាមទារឱ្យថ្លែងនូវយោបល់អំពីអង្គហេតុដែលសាក្សីពុំបានជួបប្រទះផ្ទាល់

III ភាពជាក់ស្តែងនៃការសាកសួរម្តងម្នាក់

7 ទង្វើដែលត្រូវធ្វើ ពេលមានសំណួរដែលត្រូវហាម

[ករណីឧទាហរណ៍ ទី ១]

〔ការសន្មត ①〕 អ្នកលក់ទំនិញ A បានដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារសំណងនៃប្រាក់លក់ចំពោះអ្នកទិញ B ។ ចុងចម្លើយ B បានបដិសេធថា ខ្លួនមិនដែលបានទិញទំនិញនោះទេ។ អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិរបស់ភាគីដើមបណ្តឹង A បានធ្វើការសាកសួរចំបងចំពោះដើមបណ្តឹង A ដូចតទៅ :

អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ : នៅថ្ងៃទី១ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥ ចុងចម្លើយបានទូរស័ព្ទទៅអ្នកឯងប្រាប់ថា "ចង់បញ្ជាទិញទំនិញនោះក្នុងតម្លៃ ២០០ដុល្លា" មែនឬទេ?

សាក្សី : បាទ, អញ្ចឹងមែន។

អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ : ដូច្នេះហើយបានជាអ្នកឯងបានផ្ញើទំនិញនោះទៅមិនមែនឬទេ?

សាក្សី : បាទ, អញ្ចឹងមែន។

អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ : ក្រោយមកទៀត នៅថ្ងៃទី ៣០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥ តើអ្នកឯងបានផ្ញើលិខិតទាមទារថ្លៃទិញ ទៅឱ្យចុងចម្លើយដែរឬទេ?

សាក្សី : បានផ្ញើហើយ។

អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ : បន្ទាប់មក នៅថ្ងៃទី១១ ខែកក្កដា ២០០៥ ចុងចម្លើយបានទូរស័ព្ទមកអ្នកឯងប្រាប់ថា "ឥឡូវនេះ មិនទាន់មានលុយទេ សូមចាំបន្តិចទៀត" មែនឬទេ?

សាក្សី : បាទ, បានទទួលទូរស័ព្ទមែន។

〔ការសន្មត ②〕 ការសាកសួរតបរបស់ភាគីដើមបណ្តឹង A ចំពោះចុងចម្លើយ B ក្នុងករណីនៃការសន្មត ① :

អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ : អ្នកឯងមិនចាំទេឬ រឿងហ្នឹង? អ្នកឯងបញ្ជាទិញខ្លួនឯង តែមិនចាំ វាមិនសមទាល់តែសោះ?

សាក្សី : អត់ចាំទេ។

អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ : តើកំរិតវប្បធម៌របស់អ្នក មានត្រឹមណាដែរ?

សាក្សី : ខ្ញុំបានរៀនចប់ត្រឹមវិទ្យាល័យ។

អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ : តើ IQ របស់អ្នក មានកំរិតណាដែរ?

សាក្សី : ខ្ញុំមិនដឹងទេ។

【 ករណីឧទាហរណ៍ ទី២ 】

〔ការសន្មត ①〕 B បានជិះម៉ូតូទៅបុកអ្នកដើរឈ្មោះ A ធ្វើឱ្យគេរបួស ហើយអ្នករងគ្រោះ A បានដាក់បណ្តឹងចំពោះ B ដើម្បីទាមទារសំណងនៃការខូចខាត។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាការសាកសួរចំបងរបស់ភាគីដើមបណ្តឹង ចំពោះសាក្សីដែលបានឃើញគ្រោះថ្នាក់នោះ។

អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ : ម៉ូតូបានបុកជនរងគ្រោះយ៉ាងខ្លាំង នៅមុខអ្នកឯង។ តើពេលនោះ ម៉ូតូបើកល្បឿនប្រហែលប៉ុន្មានដែរ?

សាក្សី : ប្រហែលជា 30km មើលទៅ។

អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ : តើអ្នកមើលឃើញគ្រោះថ្នាក់នោះ ពីប្រហែលចម្ងាយប៉ុន្មានដែរ?

សាក្សី : ប្រហែលជាពីនេះ ដល់នេះ (គេបានយកដៃចង្អុលបង្ហាញ)។

អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ : តាមការសន្និដ្ឋានរបស់អ្នក តើខាងណាខុស ខាងណាត្រូវដែរ?

សាក្សី : តាមខ្ញុំយល់ ខាង B ខុស។

〔ការសន្មត ②〕 ការសាកសួរតបរបស់ភាគីចុងចម្លើយ ក្នុងករណីនៃការសន្មត ①

អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ : ពេលឆ្លងថ្នល់ ប្រសិនជា A បានឈប់មួយភ្លែតសិន តើគ្រោះថ្នាក់នោះអាចកើតមានឡើងដែរ ឬទេ?

សាក្សី : ប្រហែលជាអត់មានគ្រោះថ្នាក់ទេ។

【 ករណីឧទាហរណ៍ ទី៣ 】

〔ការសន្មត 〕 A ដែលត្រូវ B វាយរហូតដល់របួស បានដាក់ពាក្យបណ្តឹងចំពោះ B ដើម្បីទាមទារសំណងនៃការខូចខាត។ ក៏ប៉ុន្តែ B បានបដិសេធថា ខ្លួនមិនបានវាយ A ទេ។ នេះគឺជាការសាកសួរតបរបស់ភាគី A ចំពោះ B។

អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ : តើអ្នកឯងបានឈប់វាយមែនឬទេ?

[ករណីឧទាហរណ៍ ទី៤]

〔ការសន្មត 〕 A បានឱ្យ B ខ្ចីប្រាក់ ក៏ប៉ុន្តែ គេមិនសងវិញ ហេតុនេះហើយបានជា A បានដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារសំណងនៃប្រាក់កម្ចីពី B ។ ក៏ប៉ុន្តែ A ពុំមានកិច្ចសន្យាខ្ចីប្រាក់បរិភោគនោះទេ ហើយ B បានបដិសេធការខ្ចីនោះ ។

ករណីសាកសួរតាមវិធីទី ①

អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ : កិច្ចសន្យាខ្ចីប្រាក់បរិភោគ មាននៅក្នុងដៃ A (តាមការពិតពុំមានទេ) ។ មានទាំងស៊ីញ៉េរបស់អ្នកឯងទៀតផង ។ អ្នកឯងនៅតែថា មិនបានខ្ចីឬ?

ករណីសាកសួរតាមវិធីទី ②

អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ : ប្រសិនជារកឃើញកិច្ចសន្យាខ្ចីប្រាក់បរិភោគ តើអ្នកឯងគិតយ៉ាងណាដែរ?

[ករណីឧទាហរណ៍ ទី៥]

〔ការសន្មត ①〕 Bជិះម៉ូតូទៅបុកអ្នកដើរឈ្មោះ A ធ្វើឱ្យគេរបួស ហើយជនរងគ្រោះ A បានប្តឹង Bទាមទារឱ្យសងនូវសំណងនៃការខូចខាត ។ ការសាកសួរតបរបស់ភាគី B ចំពោះសាក្សីដែលបានឃើញគ្រោះថ្នាក់ចំពោះមុខ ។

〔ការសន្មត ②〕 A បានធ្វើកិច្ចសន្យាលក់ទិញអចលនវត្ថុពីឈ្មួញអចលនវត្ថុ B ដោយពុំបានទទួលការពន្យល់អំពីខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យានោះច្បាស់លាស់ទេ ហើយក៏បានទិញអចលនវត្ថុនោះទៅ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ក្នុងកិច្ចសន្យានោះមានប្រការជាច្រើនដែលធ្វើឱ្យខូចប្រយោជន៍ដល់ A ។ ហើយ Aបានដាក់ពាក្យបណ្តឹងសុំលុបចោលនូវកិច្ចសន្យាដោយមូលហេតុឆបោក ហើយទាមទារឱ្យ B សងថ្លៃទិញអចលនវត្ថុមកវិញ ។ នេះគឺជាការសាកសួរតបរបស់អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិនៃភាគី B ចំពោះដើមបណ្តឹង A ។

អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ : ពីមុន តើអ្នកឯងធ្លាប់ធ្វើការនៅក្រុមហ៊ុនជួញដូរអចលនវត្ថុដែរឬទេ?

សាក្សី : រឿងហ្នឹងគ្មានពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងក្តីនេះទេ ដូច្នេះ សុំមិនឆ្លើយ ។

អ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ : សូមឆ្លើយ ។ អ្នកឯងធ្លាប់ធ្វើការនៅក្រុមហ៊ុនជួញអចលនវត្ថុមិនអីចឹង ។ តើធ្វើការអ្វីដែរនៅក្រុមហ៊ុននោះ?

មេរៀនស្តីពី សកម្មភាពធ្វើការបញ្ជាក់ភស្តុតាងរបស់មេធាវី និងការទទួលស្គាល់អង្គហេតុនៃតុលាការ

មេធាវី Matsushima Hiroshi

12. 7. 2005

ទី១ ការណែនាំឱ្យស្គាល់

1 ប្រវត្តិរូប

ថ្ងៃទី២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ១៩៥៩	កើតនៅខេត្តណាង៉ាណូ (ប្រហែលជា២០០គីឡូនៅពាយព្យតូក្យូ)
ខែមីនា ឆ្នាំ ១៩៧៤	ចេញពីវិទ្យាល័យរដ្ឋ ម៉ាតសឹម៉ូតូហ្គូកាស៊ឺ ខេត្តណាង៉ាណូ
ខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៧៤	ចូលសកលវិទ្យាល័យតូក្យូ
ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៧៨	ប្រឡងជាប់ជាកម្មសិក្សាការីច្បាប់
ខែមីនា ឆ្នាំ ១៩៧៩	ចេញពីសកលវិទ្យាល័យតូក្យូ
ខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៧៩	ចូលរៀននៅមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលនីតិសាស្ត្រនៃតុលាការកំពូល (បណ្តុះបណ្តាលចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា និងមេធាវី) (ជំនាន់ទី៣៣)
ខែសីហា ឆ្នាំ ១៩៧៩	និស្សិតកម្មសិក្សាច្បាប់នៅក្យូតូ (អយ្យការអមតុលាការតំបន់ក្យូតូ, គណៈមេធាវីក្យូតូ, តុលាការតំបន់ក្យូតូ រហូតដល់ខែវិច្ឆិកាឆ្នាំ១៩៨០)
ខែមីនា ឆ្នាំ ១៩៨១	បញ្ចប់ការសិក្សានៅមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលនីតិសាស្ត្រ (ប្រឡងបញ្ចប់ ពីរដង)
ខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៨១	ចុះឈ្មោះជាមេធាវី (គណៈមេធាវីតំបន់តូក្យូទី១, សហព័ន្ធគណៈមេធាវីជប៉ុន) ចូលធ្វើការនៅការិយាល័យមេធាវីនៅតូក្យូ
ខែកក្កដា ឆ្នាំ ១៩៨៤	បើកការិយាល័យផ្ទាល់ខ្លួននៅ រ៉ុបប៉ុងហ្គី (តូក្យូ)
ខែមីនា ឆ្នាំ ១៩៩៤	បើកការិយាល័យមេធាវី "Ryutsuchi Sogo Horitsu Jimusho" រួមជាមួយមេធាវីផ្សេងទៀតនៅ រ៉ុបប៉ុងហ្គី (តូក្យូ)
ពីឆ្នាំ ១៩៩៦មក	គ្រូក្រៅម៉ោងនៅមហាវិទ្យាល័យនីតិសាស្ត្រ នៃសកលវិទ្យាល័យជីបា (រហូតដល់ឆ្នាំ ២០០២ ស្តីពីច្បាប់ជនបរទេស)
ខែមីនា ឆ្នាំ ២០០១	គ្រូបណ្តុះបណ្តាលនៅមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលនីតិសាស្ត្រនៃតុលាការកំពូល (ស្តីពីការការពាររឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី រហូតដល់ឆ្នាំ ២០០៤)

2 ការងារជាមេធាវីដែលបានធ្វើ

①រឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី

ការទាមទារឱ្យចេញហើយប្រគល់ដីធ្លីមកវិញ

ការទាមទារឱ្យសងនូវសំណងនៃការខូចខាត

②រឿងក្តីគ្រួសារ

ករណីលែងលះ

ករណីសន្តតិកម្ម

ការទាមទារអាហារកិច្ចរបស់កូន

③រឿងក្តីរដ្ឋបាល

សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធនឹងបណ្តឹងរបស់ប្រជាជន

④ការការពារព្រហ្មទណ្ឌ

មេធាវីការពារព្រហ្មទណ្ឌកំណត់តាមវេន

⑤ទីប្រឹក្សាច្បាប់របស់ក្រុមហ៊ុន និងណែនាំស្តីពីមហាសន្និបាទសំរាប់អ្នកចូលហ៊ុន

នីតិបុគ្គលដែលបានធ្វើជាទីប្រឹក្សា : ក្រុមហ៊ុនផ្សេងៗ, រដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋាន

3 សកម្មភាពផ្សេងៗសំរាប់សង្គម ក្រៅពីការងារមេធាវី

អនុប្រធានគណៈកម្មាធិការការពារសិទ្ធិមនុស្សនៃគណៈមេធាវីតូក្យូទី១ (ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដល់ឆ្នាំ ១៩៩៨)

ក្រុមប្រឹក្សាពិនិត្យស្តីពីបញ្ហាបណ្តុះបណ្តាលកម្មសិក្សាការីច្បាប់ថ្មីនៅក្នុងគណៈមេធាវីតូក្យូទី១ (ពីឆ្នាំ ២០០៤)

អនុប្រធាននៃគណៈកម្មការទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិនៃសហព័ន្ធគណៈមេធាវីជប៉ុន(ពី ១៩៩៩ដល់២០០១)

អនុប្រធានគណៈកម្មាធិការបណ្តុះបណ្តាលនីតិសាស្ត្រ (ពីឆ្នាំ ២០០៤)

សកម្មភាពផ្សេងៗ

អភិបាលរងនៃសមាគមទំនាក់ទំនងអ្នកច្បាប់ជប៉ុននិងចិន(ពីឆ្នាំ១៩៩៥ ដល់២០០១ អគ្គលេខាធិការ)

សមាជិកប្រឹក្សានៃមជ្ឈមណ្ឌលច្បាប់រដ្ឋប្បវេណីនិងពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ(នីតិបុគ្គលមូនិធិ)

4 សកម្មភាពសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិវិស័យច្បាប់

①កិច្ចប្រជុំនៃប្រធានគណៈមេធាវីអាស៊ី

②ប្រទេសចិន

③ប្រទេសកម្ពុជា បីដង

④ប្រទេសវៀតណាម គណៈកម្មការស្រាវជ្រាវរួមអំពីការបណ្តុះបណ្តាលអ្នកច្បាប់វៀតណាម

ជួយក្នុងការធ្វើកម្មវិធី និងធ្វើសៀវភៅរៀនសំរាប់សាលាបណ្តុះបណ្តាលច្បាប់វៀតណាម

ទី២ តួនាទី និងសកម្មភាពរបស់មេធាវី

1 តើមេធាវីមានតួនាទីអ្វីខ្លះ ក្នុងចំណោមអ្នកជំនាញការច្បាប់?
ភាពខុសគ្នានឹងចៅក្រម?
ភាពខុសគ្នានឹងព្រះរាជអាជ្ញា?
ភាពខុសគ្នានឹងអ្នកស្រាវជ្រាវច្បាប់?
ភាពខុសគ្នានឹងអ្នកដែលមានចំណេះដឹងខាងច្បាប់ ហើយធ្វើការពាក់ព័ន្ធនឹងច្បាប់ក្នុងក្រុមហ៊ុន ជាអាទិ៍?

2 តួនាទីរបស់អ្នកធ្វើកិច្ចការច្បាប់
តើអាចជជែកដោយផ្អែកលើអង្គហេតុបានដែរឬទេ?
តើអាចគិតឃើញនូវអង្គហេតុដែលមនុស្សច្រើននាក់គិតឃើញឬទេ គឺមិនមែនអង្គហេតុដែលជាការគិតឃើញដោយមនុស្សតែម្នាក់ទេ ?
តើអាចធ្វើការវិភាគឱ្យបានសមរម្យអំពីភស្តុតាងដែលអាចបញ្ជាក់ដោយអង្គហេតុដែរឬទេ? តើអាចគិតដោយមានសមភាពអំពីអង្គហេតុដែរឬទេ?

ទី៣ ចំណេះដឹងមូលដ្ឋានអំពីការបញ្ជាក់អង្គហេតុ

1 កម្មវត្ថុនៃការបញ្ជាក់អង្គហេតុ?
2 វិធីធ្វើការបញ្ជាក់អង្គហេតុ?
3 ទំនុកចិត្តទៅលើពាក្យសំដីកសិណសាក្សី
①ទំនុកចិត្តទៅលើខ្លឹមសារនៃពាក្យសំដីកសិណសាក្សីដោយផ្ទាល់
ភាពមិនស៊ីគ្នានៃខ្លឹមសារនៃពាក្យសំដីកសិណសាក្សី
ទំនាក់ទំនងនឹងផលប្រយោជន៍នៃរឿងក្ដី និងភាគី
②ភាពត្រូវគ្នាទៅនឹងភស្តុតាងជាក់ស្តែង និងភាពមិនស៊ីគ្នាទៅនឹងភស្តុតាង
4 ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង : ការទាមទារឱ្យសងប្រាក់កម្ចី
5 វិវាទអំពីវិសាលភាពនៃកម្មសិទ្ធិដីធ្លី
6 ភស្តុតាងជាឯកសារ និងកសិណសាក្សី
7 តួនាទីនៃរូបមន្តនៃបទពិសោធន៍

ទី៤ ការសួរជាមុន→ សូមសិស្សដែលចូលរួម គិតទុកជាមុន

1 ភាពខុសគ្នារវាងមេធាវី និងចៅក្រម ក្នុងនាមជាអ្នកធ្វើកិច្ចការច្បាប់
ភាពខុសគ្នានៃតួនាទី និងសមត្ថភាពដែលទាមទារ
2 ភាពខុសគ្នារវាងមេធាវី និងព្រះរាជអាជ្ញា ក្នុងនាមជាអ្នកធ្វើកិច្ចការច្បាប់
ភាពខុសគ្នានៃតួនាទី និងសមត្ថភាពដែលទាមទារ

3 សមត្ថភាព និងសម្បទាដែលចាំបាច់រួម

4 តើយល់ឃើញថា ភស្តុតាងជាឯកសារសំខាន់ជាង ឬកសិណសាក្សីសំខាន់ជាង?

5 សូមសួរទៅកម្មសិក្សាការី អំពីបទពិសោធន៍ជាមេធាវី

①តើធ្លាប់ធ្វើការសាកសួរតប ដោយការបញ្ជាក់ភស្តុតាងជាក់ស្តែង ដើម្បីបង្ហាញនូវអង្គហេតុដែលបានអះអាងភូតកុហកដោយភាគីដែរឬទេ?

②តើធ្លាប់បានទទួលការភូតភរពីអតិថិជនដែរឬទេ?

ចំណេះដឹងមូលដ្ឋាននៃការទទួលស្គាល់អង្គហេតុ

វិធីធ្វើការទទួលស្គាល់អង្គហេតុ

1 តើអ្វីទៅ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃការទទួលស្គាល់អង្គហេតុ ?

◎ អង្គហេតុចំបងៗដែលមានវិវាទ

\+

○ អង្គហេតុប្រយោល និងអង្គហេតុបន្ទាប់បន្សំនៃអង្គហេតុចំបងៗនោះ

2 វិធីធ្វើការទទួលស្គាល់អង្គហេតុ

ដោយផ្អែកទៅលើភស្តុតាង (ភស្តុតាងជាឯកសារ, សាក្សី ជាអាទិ៍)

↓

រូបមន្តនៃបទពិសោធន៍

↓

ការទទួលស្គាល់អង្គហេតុ

3 ទំនុកចិត្តទៅលើចម្លើយរបស់សាក្សី

【ចំណុចដែលត្រូវចាប់អារម្មណ៍】

① *ទំនុកចិត្តទៅលើខ្លឹមសារនៃចម្លើយរបស់សាក្សី*

② *ភាពស្របគ្នា ឬមិនស្របគ្នា ទៅនឹងភស្តុតាងពិតៗ*

① ទំនុកចិត្តទៅលើខ្លឹមសារនៃចម្លើយរបស់សាក្សី

i អ្វីៗដែលមានបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងការយល់ដឹង ការចងចាំ ការបង្ហាញឆន្ទៈ

- ● បើមើលទៅសមត្ថភាព តួនាទី ជាអាទិ៍ ឃើញថា មានស្ថានភាពពិបាកក្នុងការយល់ដឹង ការចងចាំ ការបង្ហាញឆន្ទៈ ក៏ប៉ុន្តែបែរទៅជាពន្យល់បានក្បោះក្បាយទៅវិញ

→មានការពិបាកនឹងជឿ

ជាចំណុចមួយនៃការសាកសួរតប

① ទំនុកចិត្តទៅលើខ្លឹមសារនៃចម្លើយរបស់សាក្សី

ii មានបដិវាទកម្មក្នុងខ្លឹមសារនៃចម្លើយរបស់សាក្សី

○ ពុំមានចំណុចដែលមានបដិវាទកម្មទេ

→ តាមធម្មតា អាចជឿខ្លាំង

អាចជារឿងភូតភរធ្ងន់ដែរ

● មានចំណុចដែលមានបដិវាទកម្ម ជាពិសេស ចំណុចជាសារធាតុ

→ មានការពិបាកនឹងជឿ

① ទំនុកចិត្តទៅលើខ្លឹមសារនៃចម្លើយរបស់សាក្សី

iii ទំនាក់ទំនងផលប្រយោជន៍នឹងករណីនោះ ឬនឹងភាគី ជាអាទិ៍

○ ចម្លើយរបស់សាក្សី ដែលជាតតិយជន ពុំមានពាក់ព័ន្ធនឹងផលប្រយោជន៍ (មន្ត្រីរាជការ, សារការី ជាអាទិ៍)

→ តាមធម្មតា អាចជឿបានខ្លាំង

☆ *សូមប្រយ័ត្នអំពីទំនាក់ទំនងនឹងផលប្រយោជន៍ ឬខ្លឹមសារនៃការចងចាំ*

① ទំនុកចិត្តទៅលើខ្លឹមសារនៃចម្លើយរបស់សាក្សី

iii ទំនាក់ទំនងផលប្រយោជន៍នឹងករណីនោះ ឬនឹងភាគី ជាអាទិ៍

● សាក្សីរបស់ភាគី (បុគ្គលិកដែលធ្វើការឱ្យភាគី)

ករណីសាមីភាគី តើយ៉ាងណាដែរ ?

★ ត្រូវពិនិត្យអំពីទំនុកចិត្តដោយគិតថា មានទំនាក់ទំនងនឹងផលប្រយោជន៍

☆ សេចក្ដីថ្លែងការណ៍របស់សាមីខ្លួនដែលមានវិវាទខ្លាំង

→ ●ម្ខាងជាអ្នកភូតកុហក់

→ ○ ម្ខាងទៀត និយាយការពិត

① ទំនុកចិត្តទៅលើខ្លឹមសារនៃចម្លើយរបស់សាក្សី

iii ទំនាក់ទំនងផលប្រយោជន៍នឹងករណីនោះ ឬនឹងភាគី ជាអាទិ៍

○ សាក្សីធម្មតា

☆ ចម្លើយត្រង់ចំពោះសំណួរ

មានន័យថា ស្មោះត្រង់

→ អាចជឿបានខ្លាំង

★ ចម្លើយបញ្ឆិតបញ្ឆៀង

ចម្លើយមិនត្រង់ចំពោះសំណួរ

→ មានការពិបាកជឿ

① ទំនុកចិត្តទៅលើខ្លឹមសារនៃចម្លើយរបស់សាក្សី

iv ភាពធម្មជាតិនៃចម្លើយ

- ចម្លើយស្រពិចស្រពិល
- ចម្លើយដែលពន្យល់អំពីមូលហេតុមិនសមរម្យ

→ មានការពិបាកជឿ

② ភាពត្រូវគ្នា ឬភាពមានបដិវាទកម្មនឹងភស្តុតាងជាក់ស្តែង

i ប្រៀបធៀបទៅនឹងភស្តុតាងជាក់ស្តែង (ដែលមិនអាចបដិសេធបាន)

◎ ឯកសារភស្តុតាង និងចម្លើយរបស់សាក្សីដែលអាចជឿបានខ្លាំង

○ សេចក្តីថ្លែងការណ៍ដែលត្រូវគ្នារវាងភាគីទាំងសងខាង

② ភាពត្រូវគ្នា ឬភាពមានបដិវាទកម្មនឹងភស្តុតាងជាក់ស្តែង

ii វិធីប្រៀបធៀប

② ភាពត្រូវគ្នា ឬភាពមានបដិវាទកម្មនឹងភស្តុតាងជាក់ស្តែង

- ការភូតភរ?
  - ○ ខ្លឹមសារនៃចម្លើយរបស់សាក្សី (សេចក្តីថ្លែងការណ៍) ត្រូវនឹងអង្គហេតុទាំងអស់១00% មានភាគតិចណាស់

(ការភូតភរ? ឬការភ័ន្តច្រឡំ?)

ត្រូវពិនិត្យអំពីទំនុកចិត្តនៃខ្លឹមសារនៃសេចក្តីថ្លែងការណ៍ អ្វីៗដែលជាសារធាតុ

② ភាពត្រូវគា ឬភាពមានបដិវាទកម្មទៅនឹងភស្តុតាងជាក់ស្តែង

- **ទំនុកចិត្តនៃខ្លឹមសារដែលសរសេរក្នុងឯកសារ**

(សមត្ថភាពភស្តុតាងដែលជាសារធាតុ)

ឯកសារដែលអាចជឿបាន

① ឯកសារផ្លូវការ , ហេតុអ្វីបានជាឯកសារផ្លូវការអាចជឿបាន ?

② ទំនុកចិត្តនៃឯកសារដែលធ្វើឡើងដោយបុគ្គលឯកជន ?

4 ការទាមទារឱ្យសងប្រាក់កម្ចី

- តើត្រូវធ្វើការទទួលស្គាល់នូវអង្គហេតុអ្វីខ្លះ ទើបអាចទាមទារឱ្យសងប្រាក់កម្ចីបាន ?

4 ការទាមទារឱ្យសងប្រាក់កម្ចី

- តើមានភស្តុតាងអ្វី ទើបអាចទទួលស្គាល់ថា បានប្រគល់ប្រាក់ ដោយផ្អែកទៅលើកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគ ?
  - ករណីដែលមានលិខិតនៃកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគ
  - ករណីដែលអត់មានលិខិតនៃកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគ

4 ការទាមទារឱ្យសងប្រាក់កម្ចី

- **តើមានភស្តុតាងអ្វីទើបអាចទទួលស្គាល់ថា បានប្រគល់ប្រាក់ ?**
  - តើមានភស្តុតាងអ្វីទៅ ទើបអាចទទួលស្គាល់ថា បានសងប្រាក់កម្ចី?
  - ករណីដែលមានលិខិតទទួលប្រាក់ និងវិក័យប័ត្រ , និងករណីដែលពុំមាន

5 វិវាទពាក់ព័ន្ធនឹងវិសាលភាពនៃកម្មសិទ្ធិដីធ្លី

- **វិសាលភាពនៃកម្មសិទ្ធិដីធ្លី**
  - នៅកម្ពុជា តើមានទំនាស់ដីធ្លីយ៉ាងដូចម្តេចដែរ ?
- **ករណីនៅជប៉ុន**
  - របបចុះបញ្ជីអចលនវត្ថុ
  - គំនូរសាធារណៈ, គំនូរបែងចែកដីធ្លី (តាមប្រវត្តិដីធ្លី)
  - រូបថតពីលើអាកាស

6 ភស្តុតាងជាឯកសារ និងសាក្សី

តើភស្តុតាងជាឯកសារមានសារៈសំខាន់ឬទេ ?

YES

7 តួនាទីនៃរូបមន្តនៃបទពិសោធន៍

→○ ការទទួលស្គាល់នូវអង្គហេតុណាមួយតាមរយៈអង្គហេតុសំអាង

→○ ការវិនិច្ឆ័យអំពីទំនុកចិត្តទៅលើភស្តុតាង

7 តួនាទីនៃរូបមន្តនៃបទពិសោធន៍

- ការទទួលស្គាល់អង្គហេតុដោយរូបមន្តនៃបទពិសោធន៍

អត្ថិភាពនៃវិក័យប័ត្រដែលធ្វើឡើងដោយ X

↓

រូបមន្តនៃបទពិសោធន៍

↓

បានបង់ប្រាក់ហើយ

7 តួនាទីនៃរូបមន្តនៃបទពិសោធន៍

- **កម្រិតនៃរូបមន្តនៃបទពិសោធន៍**

① ភាពជាចាំបាច់ រូបមន្តនៃវិទ្យាសាស្ត្រធម្មជាតិ

② ភវនីយភាព (probability) វិក័យប័ត្រ → មានការប្រគល់ប្រាក់

③ ភាពដែលអាចមាន

បានធ្វើលិខិតក្លែងក្លាយ ដើម្បីបន្លំពន្ធ

→ វិក័យប័ត្រនៃករណីនេះ អាចជារបស់ក្លែងក្លាយក៏មានដែរ

7 តួនាទីនៃរូបមន្តនៃបទពិសោធន៍

- លក្ខណៈពិសេសនៃរូបមន្តនៃបទពិសោធន៍

① រូបមន្តនៃបទពិសោធន៍ដែលមានភវនីយភាព ក៏អាចមានករណីពិសេសដែរ

（គោលការណ៍）

○ មានវិក័យប័ត្រ → មានការប្រគល់ប្រាក់

（ករណីពិសេស）

● វិធានការណ៍បន្ថយពន្ធ

● អត់មានចុះក្នុងបញ្ជីរបស់ X ទេ → អត់មានការប្រគល់ប្រាក់ទេ

7 តួនាទីនៃរូបមន្តនៃបទពិសោធន៍

- លក្ខណៈពិសេសនៃរូបមន្តនៃបទពិសោធន៍

② បើមានអង្គហេតុជាមូលដ្ឋាននៃរូបមន្តនៃបទពិសោធន៍ដែលមានភវនីយភាព ឬភាពដែលអាចកើតមានឡើង កាន់តែច្រើនទៅ ភវនីយភាពនៃអង្គហេតុដែលត្រូវបញ្ជាក់ភស្តុតាងមានកាន់តែខ្ពស់

- មានវិក័យប័ត្រ → មានការប្រគល់ប្រាក់ ○
- ＋មានចុះក្នុងហាបញ្ជីរបស់ X ច្បាស់លាស់ → មានការប្រគល់ប្រាក់ ○
- ＋ដកប្រាក់ពីធនាគាររបស់ Y → មានការប្រគល់ប្រាក់ ○

＝មានការប្រគល់ប្រាក់ ◎

7 តួនាទីនៃរូបមន្តនៃបទពិសោធន៍

- **កំរិតនៃការបញ្ជាក់**

[តើមានអង្គហេតុត្រឹមណា ទើបអាចទទួលស្គាល់អង្គហេតុបាន ?]

○ ការបញ្ជាក់នូវភវនីយភាពកំរិតខ្ពស់

○ ការយល់ឃើញច្បាស់នូវភាពពិតដែលល្មមតែបុគ្គលធម្មតាគ្មានការមន្ទិលសង្ស័យ

សកម្មភាពប្រមូលភស្តុតាង

I បច្ចេកទេសក្តាប់នូវអង្គហេតុជាក់ស្តែង

1 របៀបសួរពតិមាននិងបញ្ហាផ្សេងៗ

(1) ការសួរពតិមាននិងបញ្ហាផ្សេងៗពីអ្នកមកពឹងពាក់

(2) ការសួរពតិមាននិងបញ្ហាផ្សេងៗពីជនពាក់ព័ន្ធ

I បច្ចេកទេសភ្ជាប់នូវអង្គហេតុជាក់ស្តែង

2 សារៈសំខាន់នៃការប្រៀបធៀបនឹងភស្តុតាង (ជាពិសេស ភស្តុតាងជាឯកសារ)

I បច្ចេកទេសភ្ជាប់នូវអង្គហេតុជាក់ស្តែង

3 ការធ្វើតារាងស្តីពីដំណើរការនីមួយៗ ទៅតាមពេលវេលា ដែលកើតមានឡើង និងការធ្វើគំនូសស្តីពីទំនាក់ទំនង ជាអាទិ៍

I បច្ចេកទេសភ្ជាប់នូវអង្គហេតុជាក់ស្តែង

4 សារៈសំខាន់នៃការពិនិត្យបញ្ជាក់ផ្ទាល់នូវវត្ថុពាក់ព័ន្ធ ឬដល់ទីកន្លែង

I បច្ចេកទេសភ្ជាប់នូវអង្គហេតុជាក់ស្តែង

5 ការប្រើស្ថាប័នស៊ើបអង្កេត ឬអ៊ីនធឺណិត ជាអាទិ៍

II សកម្មភាពប្រមូលភស្តុតាង ក្រៅតុលាការ

1 វិធីរកឯកសារផ្សេងៗ

II សកម្មភាពប្រមូលភស្តុតាង ក្រៅតុលាការ

2 ការស៊ើបសួរដោយផ្អែកលើច្បាប់មេធាវី

(1) របបស៊ើបសួរដោយយកច្បាប់មេធាវីមកធ្វើជាមូលដ្ឋាន

(2) វិធីដាក់ពាក្យដើម្បីធ្វើការស៊ើបសួរ និងចំណុចដែលត្រូវស៊ើបសួរ

(3) កាតព្វកិច្ចឆ្លើយនៃអ្នកដែលបានទទួលសំណូមពាក្យសុំស៊ើបសួរ

(4) វិធីប្រើរបាយការណ៍

II សកម្មភាពប្រមូលភស្តុតាង ក្រៅតុលាការ

3 របបស៊ើបសួរភាគី

(1) អត្ថន័យ

(2) ចំណុចដែលជាកម្មវត្ថុនៃការស៊ើបសួរ

(3) វិធីធ្វើការស៊ើបសួរ

(4) ចម្លើយចំពោះការសុំស៊ើបសួរ

(5) ក្នុងករណីដែលពុំបានទទួលនូវចម្លើយដោយស្មោះត្រង់

III សកម្មភាពប្រមូលភស្តុតាងក្នុងតុលាការ

1 នីតិវិធីដាក់ពាក្យសុំឱ្យប្រគល់កិច្ចការនីមួយៗ

(1) ការដាក់ពាក្យសុំឱ្យប្រគល់កិច្ចការស្រាវជ្រាវ

(2) ការដាក់ពាក្យសុំឱ្យប្រគល់កិច្ចការធ្វើកោសលវិច័យ

(3) ការដាក់ពាក្យសុំឱ្យប្រគល់កិច្ចការបញ្ជូនឯកសារ

(4) ការប្រគល់កិច្ចការបញ្ជូននូវភស្តុតាងដែលត្រូវពិនិត្យ

(5) ការដាក់ពាក្យសុំរបាយការណ៍នៃបណ្ដឹង

III សកម្មភាពប្រមូលភស្តុតាងក្នុងតុលាការ

2 ការដាក់ពាក្យសុំឱ្យចេញបញ្ជាទាមទារឱ្យដាក់ឯកសារ

(1) ការពន្យល់សង្ខេបអំពីរបប

(2) កាតព្វកិច្ចដាក់ឯកសារ

(3) ការដាក់ពាក្យសុំឱ្យចេញបញ្ជាទាមទារឱ្យដាក់ឯកសារ

III សកម្មភាពប្រមូលភស្តុតាងក្នុងតុលាការ

3 ការដាក់ពាក្យសុំឱ្យធ្វើការរក្សាការពារភស្តុតាង

(1) អត្ថន័យនៃការរក្សាការពារភស្តុតាង

(2) លក្ខខណ្ឌនៃការរក្សាការពារភស្តុតាង